

DIGITALA VERKTYG I ENGELSKUNDERVISNING

– EN KVANTITATIV STUDIE OM LÄRARES
ANVÄNDNING AV DIGITAL TEKNIK

Avancerad
Pedagogiskt arbete

Esmeralda de Leeuw

2018-LÄR1-3-A04

HÖGSKOLAN I BORÅS

Program: Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3, 240 hp.

Svensk titel: Digitala verktyg i engelskundervisning – en kvantitativ studie om lärares användning av digital teknik.

Engelsk titel: Digital tools in the English classroom, a quantitative study about teachers use of digital tools.

Utgivningsår: 2018

Författare: Esmeralda de Leeuw

Handledare: Helena Bergmann

Examinator: Petter Johansson

Nyckelord: Digitala verktyg, engelska, appar i skolan, teknik, digitalisering.

Sammanfattning

Dagens samhälle har utvecklats snabbt och människor lever ett digitalt liv med iPads, spel och filmer som konstanta influenser. Eftersom det digitala samhället har utvecklats snabbt har digitaliseringen påverkat pedagoger och elever. Tidigare studier har visat att lärare kan ha svårigheter med att integrera digitala verktyg i undervisningen. Forskning visar att lärare kan ha en stor kunskap om teknik i det privata livet men de kan inte använda teknikkunskaperna på ett pedagogiskt sätt. Ytterligare en aspekt som påverkar lärares kunskaper och intresse för teknik, nämligen lärarnas ålder. Tidigare forskning tyder på att yngre lärare uppvisar en starkare självbild kopplat till digitala verktyg jämfört med äldre pedagoger.

Syftet med uppsatsen är att undersöka i hur stor utsträckning lärare bedriver sin engelskundervisning med hjälp av digital teknik samt vilka digitala verktyg lärarna använder. Studien avser även att undersöka behov av fortbildning och om examensår har en betydelse för lärares användning av digitala verktyg.

För att undersöka detta har en kvantitativ studie genomförts. Undersökningen utfördes med en enkät på internet, en så kallad webbenkät. Enkäten skickades ut till en engelsklärargrupp på Facebook. Mail skickades även ut till rektorer som sedan vidarebefordrade enkäten till sina engelsklärare. Totalt medverkade 50 lärare i undersökningen.

Resultatet visade att lärare i stor utsträckning använder sig av digitala verktyg i engelskundervisningen. Det visade sig att lärare som tagit examen mellan år 2000–2017 hade en starkare självbild gällande digitala verktyg. Två av femtio lärare sade att de inte arbetade med digitala verktyg under engelskundervisningen. Det var en stor majoritet av lärare som uppgav att de ville få fortbildning gällande digitala verktyg. Lärarna som besvarade enkäten skrev även ner olika appar de använde sig av i engelskundervisningen och FunEnglish var den app som användes av flest lärare.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
Syfte.....	2
Frågeställningar	2
BAKGRUND	3
Barns möte med engelska	3
Ipad som redskap för utveckling	4
Blivande pedagogers utveckling	4
Pedagogen och de digitala verktygen	5
Lärares personliga och professionella användning av digitala verktyg.....	6
TEORETISK RAM	7
Dewey – En pragmatisk syn på lärande	7
Kategoriseringar av appar	8
METOD	9
Kvantitativ metod	9
Urval	9
Genomförande.....	10
Analys	10
Reliabilitet och validitet	11
Etik.....	11
RESULTAT	13
Respondenterna.....	13
Kunskap och fortbildning	13
Elevernas användning av digitala verktyg.....	15
Lärare med specifik utbildning inom digitala verktyg	16
Lärare som inte arbetar med digitala verktyg.....	17
Lärarnas syn på elevernas utveckling med hjälp av digitala verktyg	18

DISKUSSION	19
Resultatdiskussion	19
Digitala verktyg och läraren	19
Digitala verktyg: Appar	20
Utbildningsår	21
Metoddiskussion.....	21
Didaktiska konsekvenser.....	22

INLEDNING

Denna studie berör pedagoger och deras arbete med digitala verktyg i engelskundervisningen. Studien undersöker vilka digitala verktyg som används i engelskundervisningen för årskurserna 1–3 och hur lärarna förhåller sig till digitala verktyg. Lärare har huvudansvaret för elevers kunskapsutveckling och även deras utveckling i användandet av digitala verktyg. I *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011* (rev. 2017a) står det tydligt att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola ska kunna ”använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande.”

I dagens informationsflöde, med ökad digitalisering och snabb förändringstakt är det viktigt att belysa digitala perspektiv i skolans utbildning. Många av Sveriges skolelever är idag vana användare av diverse digitala verktyg och olika medier (Skolverket, 2017b). Tillgången på IT utrustning har ökat genom åren. År 2015 var det omkring 1,8 barn per dator/surfplatta i grundskolan jämfört med 3 elever per dator/surfplatta år 2012. Elever och lärare använder idag digitala verktyg mer frekvent i skolan jämfört med tidigare år. Elevernas digitala användning har ökat på lektionerna oberoende av ämne (Skolverket, 2016).

En tredjedel av grundskollärarna i Sverige uppger att de har behov av kompetensutveckling kopplat till grundläggande IT- kompetens. Hälften av lärarna upplever även att det finns ett stort behov av kompetensutveckling kopplat till IT som pedagogiskt verktyg (Skolverket, 2016). Europaparlamentet har tagit fram åtta nyckelkompetenser som avser en kombination av färdigheter och kunskaper som varje individ behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration, sysselsättning och ett framgångsrikt liv i dagens moderna samhälle. Alla åtta punkter anses lika viktiga och ska fungera som en gemensam referensram. Digital kompetens är den fjärde punkten på denna lista (Diaz, 2014). Begreppet digital kompetens är grundat på fem pelare som tillsammans bildar innebörden av begreppet. Pelarna berör bland annat kommunikation, samarbete, informationshantering och programmering (Carretero, Vuorikari & Punie, 2017).

Denna studie bidrar till ökad förståelse för hur lärare arbetar med och förhåller sig till digitala verktyg. Genom en enkätundersökning har 50 lärares svar studerats. Studien kan vara intressant för engelsklärare som arbetar med årskurserna 1–3. Forskningsunderlaget av engelsklärare och digitala verktyg i årskurserna 1–3 i Sverige är tämligen smalt, därför kan studien bidra till ökad vetskap inom området.

Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka i hur stor utsträckning lärare bedriver sin engelskundervisning med hjälp av digital teknik samt vilka digitala verktyg lärarna använder. Studien avser även att undersöka behov av fortbildning och om examensår har en betydelse för lärares användning av digitala verktyg.

Frågeställningar

- I hur stor utsträckning använder sig lärarna av digitala verktyg inom engelskundervisningen i årskurserna 1–3?
- Vilka typer av digitala verktyg använder lärarna i engelskundervisningen för årskurserna 1–3?
- Finns det skillnader i användningen av digitala verktyg bland lärare beroende på när de tagit sin lärarexamen?

BAKGRUND

Digitaliseringen av samhället utvecklas ständigt och kravet på kompetenta lärare ökar. Elevers användning av digitala verktyg sätter därför krav på lärares kunskaper inom området. Forskningar kring elever och digitala verktyg redovisas i följande avsnitt.

Barns möte med engelska

Engelska är ett obligatoriskt ämne som ska undervisas i 480 timmar under grundskoleåren (Skolverket 2017c). I dag möter barn engelska dagligen genom spel, filmer och TV. Sveriges Television använder inte dubbning i lika stor utsträckning som andra europeiska länder. På grund av ett smalt utbud av dubbade TV-shower möter barn ofta det engelska språket på fritiden (Sundqvist & Sylvén, 2014).

Sundqvist och Sylvén (2014) har undersökt hur barn i årskurserna fyra till sex mötte engelska på fritiden. De jämförde sedan hur elevernas möte med engelska språket hemma påverkade deras resultat under engelskundervisningen i skolan. Barnen var indelade i tre olika grupper, icke spelare (1), spelare (2) och vana spelare (3). Denna indelning baserades på barnens digitala spelvanor. Begreppet digitala spel innefattar spel som spelas på mobil, surfplatta, konsolspel som x-box samt PC-spel. Den första gruppen var till största delen flickor, 27 flickor och fyra pojkar. Den andra gruppen var relativt jämnt fördelad med 16 flickor och 11 pojkar. Den sista gruppen var till stor del pojkar, 7 pojkar och en flicka. Studien visade tydliga skillnader mellan flickorna och pojkarnas spelvanor. (Sundqvist och Sylvén, 2014).

Studien visade att alla elever använde det engelska språket på fritiden, medelvärdet var 7,2 timmar per vecka. Pojkarna brukade vara i kontakt med det engelska språket i 11,5 timmar per vecka och flickorna 5,1 timmar per vecka. Anledningen till denna stora differens var pojkarnas spelande och filmtittande. Eftersom pojkarnas digitala spel i stor utsträckning skedde på engelska, fick de bredare kunskaper i det engelska språket. Flickorna spenderade mer tid på sociala medier, där det svenska språket användes i större utsträckning. Studien visade att de elever som i större utsträckning spelade spel på engelska hade lättare tala engelska i klassrummet (Sundqvist & Sylvén, 2014).

I en studie av Hannibal Jensen (2017) utfördes en undersökning av barns användande av engelska utanför skolans verksamheter. Barnen som deltog i studien var åtta och tio år. Studien undersökte barn i Danmark och alla deltagare hade engelska som ett andra språk. Barnen hade under ett år fått engelskundervisning i skolan, fördelat på två lektioner i veckan. Det var totalt 107 barn som deltog i studien. Alla barn fick under studien föra en minutlogg där de skrev ner tiden som de ägnade åt olika engelska aktiviteter. Aktiviteterna som fanns att tillgå var följande: Spel, lyssna på musik, läsa, tala, se på tv, skriva och övrigt. Syftet med studien var att jämföra barnens engelskaktiviteter utanför skolan och jämföra detta med deras engelska ordförråd.

Studien visade att mest tid ägnades åt att spela spel, lyssna på musik och se på TV. Pojkarna spelade signifikant mer än flickorna. I genomsnitt spelade pojkarna 235 minuter per vecka och flickorna spelade i genomsnitt 47 minuter per vecka. Dessa resultat hade en tydlig påverkan på barnens engelska ordförråd. Pojkarnas engelska ordförråd hade en tydlig koppling till spel där både talad och skriven engelska förekom samt spel där enbart skriven engelska förekom (Hannibal Jensen, 2017). Många av de pojkar som deltog i studien spelade spel där både talad och skriven engelska användes. Eftersom spelaren i många fall behövde förstå engelskan för att klara av spelet blev spelaren mer uppmuntrad att lära sig nya engelska

ord. Spelare lär sig alltså genom att göra. Barn som spelar får en djupare förståelse av ord och texter genom upplevelser och bilder kopplade till ord och fraser som finns i spelen. Detta innebär att de som spelar i många fall har en djupare förståelse för de ord de har i sitt vokabulär (Hannibal Jensen, 2017).

Ipad som redskap för utveckling

Teknik har blivit allt mer utbrett bland unga barn i dagens samhälle. Majoriteten av barn från åtta år och yngre har idag tillgång till mobila pekskärmsenheter som iPaden (Woloshyn, Bajovic & Maney Worden, 2017). Användandet av iPaden har under de senaste åren ökat i de svenska klassrummen. Ipaden och dess appar kan bidra till och utveckla elevers lärande. En studie skriven av Aquilla & Urgilés (2017) rör hur iPaden och olika appar kan bidra till att utveckla elever just i engelska. Studien beskriver även hur iPaden har påverkat lärarnas effektivitet och hur paper blivit sekundärt. Studien ger exempel på tre värdefulla appar i engelskundervisning för barn med andra modersmål. Dessa tre appar heter Kindle app, Puppet pals och Comic life. Kindle app är en ljudboksapp där barn kan lyssna och läsa olika typer av texter. Appen har även funktioner som kan slå upp okända ord. Eleverna kan här hitta egna lösningar till okända ord och behöver inte lärarens hjälp med nya ord. Puppet pals är en app där eleverna kan skapa egna berättelser och spela ut sagan i film. Eleverna kan skapa olika figurer och bakgrund till berättelsen. Denna app är mycket användbar i engelskundervisningen (Aquilla & Urgilés, 2017). Puppet pals är även mycket användbar i utvecklingen av unga elevers literacitet och samarbetsförmåga (Lu, Ottenbreit-Leftwich, Ding & Glazewski, 2017). I den tredje appen Comic life kan eleverna skapa egna serietidningar. Det finns klara stenciler med bilder, eleverna kan i denna app fokusera på att skriva till bilderna.

Sättet elever interagerar med appar och teknologi skiljer sig inte från hur de interagerar med andra läromedel. Det är inte pråliga funktioner och starka färger som intresserar eleverna. Det som intresserar eleverna är själva faktorn att lära sig nya saker med hjälp av en iPad. (Donhue och Schomburg, 2017). Aquilla och Urgilés (2017) skriver att elevernas entusiasm och intresse kan lockas fram genom arbete med iPad och olika appar under engelskundervisningen.

Blivande pedagogers utveckling

Under en forskningsstudie skriven av Kuure, Molin-Juustila, Keisanen, Riekkilä, Iivari & Kinnula (2016) studerades några lärarstudenter som utbildade sig på ett universitet i Finland. Syftet med undersökningen var att bidra till studenternas framtida karriärperspektiv. Studenterna skulle gå från att vara språklärare till språkdesigner med hjälp av ny teknik som forskarna bidrog med. Anledningen till varför detta utfördes på universitetet var för att utveckla framtidens språkundervisning och språklärare. Det visade sig svårt för studenterna att formatera en ny pedagogik för språkinläring. Studenterna kunde inte identifiera sig som språkdesigners. På grund av deras svårigheter analyserades de bakomliggande faktorer till dessa. För att studenterna skulle kunna identifiera sig som språkdesigners behövde de komma ut på riktiga skolor och utföra experiment med olika barngrupper. Studenterna fick i fem steg planera ett temaarbete som skulle pågå under en vecka i en barngrupp. Studenterna samlade in en enkät som barnen svarat på gällande deras intressen. För att nå ut till så många elever som möjligt låg enkäten som grund för temaarbetet. Studenterna fick även lyssna på teknologiutvecklare om hur de kunde arbeta med appar. Anledningen till detta var att mata studenterna med information om ny teknologi. Studenterna jobbade i olika team när de utforskade språk, teknologier, sociala medier och literacitet. Efter temaveckan hade

studenterna en helt annan syn på begreppet språkdesigner. Studenterna designade teknologiskt avancerade applikationer eller lösningar som skulle bidra med nya möjligheter för undervisning. Studien bidrog slutligen till att ge verktyg för språklärare som kunde ligga till grund för förändring kring språkinlärning med hjälp av ny teknologi (Kuure et.al, 2016).

Pedagogen och de digitala verktygen

Trots ett stort underlag av forskning kring undervisning och teknologi finns det fortfarande många lärare som har svårigheter med att implementera teknologin i undervisningen (Kuure et.al, 2016). En europeisk forskningsgrupp identifierade i sin rapport vilka svårigheter lärutbildningarna hade för att förbereda lärare för framtidens digitala verktyg. IKT relaterad läskunnighet har blivit mer integrerad i barns och ungas vardag. Studien visade att lärare kan vara övertygande användare av IKT i sina personliga liv, men osäkra på hur de kan använda tekniken på ett pedagogiskt sätt (Kuure et.al, 2016).

En studie av Lu, Ottenbreit-Leftwich, Ding & Glazewski (2017) visade liknande resultat som Kuure et.al (2016). Lärare som undervisar yngre barn har fortfarande svårigheter med att integrera teknik i sin undervisning. Ett ledande problem för lärarna har varit att välja appar och sedan systematiskt välja den som överensstämmer med undervisningens syfte (Lu et.al., 2017).

Studien skriven av Lu et.al. (2017) undersökte hur lärare använde och upplevde arbetet med iPad. De undersökte även vilka typer av appar lärarna använde för att utveckla elevernas literacitet. Det var tolv appar som undersöktes vilka delades in i två undergrupper.

Den första undergruppen gällde appar vars syfte var att utveckla elevernas minne och arbeta med upprepande övningar. Dessa appar handlade mest om att utföra olika övningar/uppgifter där rätt eller fel svar fanns. Det var åtta av tolv appar som hörde till denna undergrupp.

Den andra undergruppen gällde appar som utvecklade elevernas lärande i samband med deras egna intressen samt att de via apparna kunde samarbeta med klasskamrater. Apparna i denna undergrupp användes för att stödja elevernas kommunikation, utforskning och kunskaps skapande. Det var fyra av tolv appar som hörde till denna undergrupp (Lu et.al., 2017).

Studien visade att lärarna använde appar med minnesträning och rätt eller fel svar för att utveckla elevernas grundläggande literacitet kunskaper. Lärarna i studien använde de apparna från den andra undergruppen för att utveckla elevernas kunskaper med hjälp av appar som stöttade att elever arbetade med sina intressen (Lu et.al., 2017). Studien beskriver även att unga elever växer upp i en digitaliserad värld och därför bör lärare veta hur de ska välja och integrera appar för att stödja elevernas fortsatta utveckling (Lu et.al.,2017).

I en annan studie skriven av Woloshyn, Bajovic & Maney Worden (2017) undersöktes hur en lärare i årskurs ett integrerade iPad arbete under ett skolår. De använde sedan lärarens egna reflektioner om hur hen upplevde instruktionsarbetet med hjälp av iPads. Under undersökningen fick eleverna i klassen arbeta med iMovie, keynote och book creator. Arbetet syftade till att integrera elevernas kommentarer och idéer i arbetet med de olika apparna. Eleverna fick under studien arbeta i par och grupper för att utveckla ett samarbete mellan eleverna. Studien visade att lärare som engagerar sig i digitaldidaktik uppmuntrar till ett elevcentrerat lärande och lägger större vikt vid kunskapsdemonstration och kunskapsreproduktion (Woloshyn, Bajovic & Maney Worden, 2017).

Ytterligare en studie (Hutchison & Woodward, 2014) visar att digitala verktyg kan stödja literacitet och multimodal kommunikation. Studien utfördes i USA och syftet med

undersökningen var att undersöka hur en språklärare integrerade iPads och på vilket sätt detta arbete begränsade läraren och eleverna. Det visade sig finnas fyra huvudorsaker till att arbetet med det digitala verktyget ibland blev begränsat. De olika begränsningsfaktorerna var följande: otillräcklig teknisk kunskap, för höga förväntningar på elevernas tekniska kunskaper, olämpliga förväntningar på ett arbetsområde och begränsade uppfattningar om teknikens syfte. För att i framtiden utveckla arbetet med digitala verktyg föreslogs följande utvecklingsområden: förbättring av klassrumsklimat, stöttning och låta eleverna äga sitt egna lärande, kombinera verktyg och digitala verktyg. Utvecklingsområdena som beskrivs ovan är utformade för att lärare ska erhålla en insikt i hur de kan arbeta med och utveckla arbetet med digitala verktyg.

Studien skriven av Hutchison & Woodward (2014) visar på åtta delmål som lärare kan utgå ifrån när en lektion med digitala verktyg ska planeras. Det första målet är att identifiera och följa ett tydligt mål. Det andra målet är att identifiera en lämplig instruktionsmetod för undervisningssyftet. Det tredje målet innebär att välja ett lämpligt digitalt verktyg för att stödja instruktionerna. Det fjärde målet innebär att förutse hur det digitala verktyget kan bidra till undervisningen. Det femte målet innebär att utnyttja det digitala verktygets alla funktioner. Det sjätte målet innebär att identifiera det digitala verktygets begränsningar och se hur dessa kan övervinnas. Det sjunde innefattar att förstå hur instruktionerna kan utföras med hjälp av det digitala verktyget. Det åttonde och sista målet innebär att reflektera över de ovanstående målen och göra justeringar utefter reflektionen (Woloshyn, Bajovic & Maney Worden, 2017). Studien belyser dessa åtta mål som avgörande för lärare som integrerar digitala verktyg i sin språkundervisning. Studien påvisar även vikten av skapandet av multimodala texter och hur dessa kan påverka elevers språkinläring (Hutchison & Woodward, 2014).

Lärares personliga och professionella användning av digitala verktyg

Tour (2015) redogör för lärares användning av digitala verktyg, både privat och professionellt. Studien undersökte hur lärare använde digitala verktyg privat och i sin undervisning samt vilka faktorer som påverkade lärarnas digitala användning. Studien visade att lärare som frekvent använde digitala verktyg privat även integrerade tekniken i sin undervisning. Däremot visade studien att lärarna i många fall underskattade teknologins pedagogiska potential. Tour (2015) redovisar även att lärares ålder har en stor påverkan på självförtroendet kopplat till digital teknik. Yngre lärare visar ett starkare självförtroende kopplat till digital teknik och de är även mer frekventa användare av digitala verktyg, både privat och professionellt.

TEORETISK RAM

Studien bygger på John Deweys pragmatiska syn på lärande och Lu, Ottenbreit-Leftwich, Ding & Glazewski (2017) kategoriseringar av appar. Deweys teori beskrivs först och sedan redogörs Lu. Et.al (2017) app-teori.

Dewey – En pragmatisk syn på lärande

John Dewey (1859–1952) var en mycket känd utbildningsfilosof som föddes i USA (Dewey 1991, s.9). Under sin livstid utvecklade han den progressiva pedagogiken och fick därigenom ett stort inflytande på skolfrågor. Dewey betonade vikten av att ge elever utrymme för individuell växt och utveckling. Han påtalade även nödvändigheten att överge ämnesindelad undervisning till förmån för arbete med de praktiska problem som eleverna skulle möta i sina framtida liv. Han menade att skolan skulle ligga till grund för elevernas utveckling och samhällets framtid. Dewey skapade en metod som grundade sig på slopandet av uppdelningen i teori och praktik. Den pedagogik han utarbetade fick namnet Learning by doing (Hartman & Lundgren, 1991).

Föreliggande studie grundar sig på John Deweys pragmatiska teori. Utgångspunkten för den pragmatiska pedagogiken är praktiska, sociala och kommunikativa handlingar (Jfr. Säljö 2011, s.170). Dewey (1999, s.44) skrev att kommunikation är en process där erfarenhet delas tills den blir gemensam egendom. Detta innebär att varje socialt möte är bildande och blir en viktig del i pedagogiken när unga och äldre möts. Dewey (1991, ss.74–76) visade även hur elevers lek och intressen kan ligga till grund för praktisk undervisning. Genom att praktiskt arbeta med elevernas intressen kan pedagoger uppmana dem att samtala, kommunicera, förstå, tillverka, konstruera och att uttrycka sig konstnärligt. Alla dessa kunskaper kan bidra till djupare förståelse för ett undervisningsområde, jämfört med om elever enbart skulle studera ett papper med fakta. Han menade även att elever får mer uppmärksamhet, bättre tolkningsförmåga, slutsatsförmåga, iakttagelseförmåga och reflektionsförmåga genom praktiskt arbete.

En viktig aspekt Dewey (1991, s.91) nämnde är att barn kan ta med sig kunskaper de fått utanför skolan och sedan använda dessa i undervisningen. Han menade att barn ska kunna ta med sig kunskap från undervisningen och använda den på fritiden. Detta är två fördelar som kan bryta isoleringen mellan kunskaper utanför och innanför skolan. Dessa två kunskapsformer skapar ett samband som kan ha en positiv inverkan på barnens framtida liv. Dewey (1991, s.98) beskrev planer på att binda skolan så nära vardagslivet som möjligt för att utveckla sådana kunskaper.

För att skapa lärandemiljöer ska elever få något att göra, inte något att lära. Det eleverna gör ska kräva tänkande eller medveten observation av samband. Då blir lärande ett naturligt resultat. (Dewey 1999, s.199) Det är kvaliteten på elevers tankeprocess som är det väsentliga och inte produktionen av korrekta svar (Dewey 1999, s.221).

Denna studie bygger delvis på Deweys tankegångar som lyfter fram praktiskt arbete med vardagsnära kopplingar. På ett liknande sätt kan lärare genom arbete med digitala verktyg möta elevernas vardag, samtidigt som praktiskt arbete utförs. Digitala verktyg kan bidra till djupare kunskaper med hjälp av samarbete och sociala interaktioner. Elever ska göra saker där tänkandet står i fokus, och sådana färdigheter utvecklas i arbete med digitala verktyg (Dewey, 1999,s.199).

Kategoriseringar av appar

Elever startar skolan med olika erfarenheter och kunskaper, därför är det viktigt för lärare att använda varierade verktyg för att kunna möta alla elevers behov. Interaktiva verktyg som iPaden kan stötta elever i arbetet med språkinläring. Arbeta med iPad kan även öka elevers intresse för arbetet som ska utföras eller färdigheten som ska läras. Det finns appar som uppmuntrar elever till att läsa, skriva, tala och lyssna i en och samma app. Eftersom dessa effektiva appar finns gäller det att hitta och använda dem. Ett ledande problem för lärare är att välja de appar som överensstämmer med undervisningens syfte. (Lu et.al., 2017). Lu et.al. (2017) har studerat olika appar och vad eleverna kunde utveckla genom arbetet med apparna. Studien resulterade i två olika grupperingar av appar.

Apparna som ingick i den första undergruppen utvecklade elevernas minne och de fick arbeta med upprepande övningar. Dessa appar handlade till största del om att utföra uppgifter där eleverna antingen kunde ha rätt eller fel.

Apparna som kategoriserades in i den andra undergruppen utvecklade elevernas lärande i samband med sina intressen. Apparna uppmuntrade även till grupp och pararbeten. Dessa appar användes för att stödja och utveckla elevernas kommunikation, utforskning och kunskapsskapande (Lu et.al., 2017).

Denna studie undersöker bland annat vilka appar lärare använder i engelskundervisningen i årskurserna 1–3. Lu. Et.al (2017) kan i detta sammanhang tydliggöra vilka kategorier av appar lärarna använder. Kategorierna är beskrivna i ovanstående stycken.

METOD

Detta avsnitt presenterar den valda undersökningsmetoden samt det redskap som använts för att samla in data. Vidare redogörs för reliabilitet och validitet, urval, genomförande och analys.

Kvantitativ metod

Johannessen och Tufte (2003) fastslår att de kvantitativa och kvalitativa metoderna är några av de mest använda i forskningssammanhang. Studien grundar sig på en kvantitativ forskningsmetod och genomfördes med hjälp av en enkätundersökning.

Det finns flera fördelar med att använda en kvantitativ forskningsmetod jämfört med en kvalitativ. Enligt Björkdahl Ordell (2007) är en av dessa fördelar att respondenterna i en enkätundersökning kan svara uppriktigt, eftersom de är helt anonyma jämfört med en intervjustudie där respondenterna delvis är anonyma. Ytterligare en fördel med enkätundersökningar är att det går att jämföra hur olika grupper svarat på samma frågor. Eliasson (2013) redogör för att kvantitativa metoder ger bra undersökningsunderlag, när det gäller stora eller mindre gruppers åsikter eller erfarenheter.

Det har blivit mer vanligt att besvara enkäter på internet, så kallade webbenkäter (Trost & Hultåker, 2016). Enkäter på internet började användas under 1990-talet och användes vanligtvis i undersökningar på arbetsplatser, där respondenterna hade en känd e-postadress. Idag finns det en rad olika verktyg för att både skapa och tolka enkäter. Det vanligaste sättet att ge ut webbenkäter är genom en länk i ett e-postmeddelande (Wenemark, 2017).

Trost och Hultåker (2016) beskriver vikten av att begränsa antalet frågor i en webbenkät, eftersom överblicken av frågorna är begränsade i denna typ av enkätform. Respondenterna kan i många fall inte se antalet frågor och detta kan bidra till halvt ifyllda enkäter. Under pappersenkäter kan respondenten, olikt i webbenkäter, enkelt kontrollera antalet frågor. Webbenkäter är ett mycket kostnadseffektivt inhämta data. Det finns ytterligare ett stort utbud av internetjänster och programvaror som kan skapa och förvalta webbenkäternas svar.

Urval

Urvalet i studien är verksamma lågstadielärare i engelska. Urvalet begränsas både rörande vilka som deltar och antalet eftersom undersökningen enbart genomförts via internet. Det är enbart lärare med tillgång till internet som har kunnat delta och genomföra enkäten. Den har delats i en grupp på Facebook som heter engelska åk 1–3. Denna grupp är till för lärare som bedriver engelskundervisning i årskurserna 1–3. Facebookgruppen har 6091 medlemmar. Gruppen är till för lärare, dock kan andra yrkesgrupper och privatpersoner vara medlemmar. För att säkerställa ett brett underlag för studien, skickades också enkäten ut via email till 58 rektorer som i sin tur skickar enkäten vidare till engelsklärarna i årskurs 1–3. Rektorernas kontaktuppgifter hittas på olika kommunala skolors hemsidor. Alla skolor som kontaktas ligger i västra Götalands län. Det är flera olika kommunala skolor inom länet som kontaktats.

Trost & Hultåker (2016) beskriver ett specifikt urval som kallas för bekvämlighetsurval, vilket innebär att forskare försöker nå ut till så många som möjligt inom en specifik grupp. Bekvämlighetsurvalet är oberoende respondenternas kön, etnicitet eller ålder. Huvudsaken är att nå ut till en majoritet. I detta fall valdes engelsklärare som specifik grupp och avsikten var att nå ut till så många som möjligt genom Facebook och email.

Genomförande

Efter utformningen av syftet och frågeställningarna startade arbetet med enkäten. Frågorna utformades och granskades av handledaren. Tre lärarstudenter fick också granska enkätfrågorna för att hitta potentiella missförstånd eller oklarheter. Två frågor omformulerades efter granskningen och en fråga togs bort. Enkäten (se bilaga 1) skapades med hjälp av en hemsida som har ett webbverktyg som skapar och sammanställer enkäter. Arbetet med webbenkäten hade både för- och nackdelar. En fördel med webbenkäten var att frågorna gick att göra obligatoriska; dessa frågor markerades med en röd stjärna. Valet att ha obligatoriska frågor grundade sig på önskan att minimera antalet obesvarade frågor. När enkäten skapades sattes en progressionsmätare in så att respondenterna lätt kunde hålla koll på vad som återstod av enkäten.

Enkäten bestod av 17 frågor spridda över 18 sidor. Den första sidan av enkäten bestod av missivbrevet (se bilaga 2). Detta val gjordes för att missivbrevets information utan tvivel skulle nå ut till alla respondenter.

Analys

Efter en veckas tid hade ca 20 respondenter svarat på enkäten via Facebook. Gruppen på Facebook hade ca 6000 medlemmar. Fler enkätsvar efterfrågades, därför valde jag att skicka ut enkäten till rektorer med förhoppningen att erhålla ett bredare svarsunderlag. Jag valde att göra ett mailutskick till 58 rektorer i västra Götalands län. Enkäten avbröts efter ca 3 veckor med 50 besvarade enkäter. Pondera att enbart en procent av Facebook medlemmarna såg inlägget och länken till enkäten, det skulle i så fall vara 60 personer som skulle kunnat svara på enkäten. Totalt svarade 50 personer på enkäten. Därav är antalet svar mindre än en procent av alla möjliga svar. Därför går det att konstatera att ett fåtal personer valde att delta i studien. Ytterligare en faktor som påverkat bortfallet kan vara det faktum att enkäten var internetbaserad. Det är svårt att tala om bortfall eftersom det är omöjligt att veta hur många som såg enkäten på Facebook eller hur många rektorer som vidarebefordrade enkäten till sina engelsklärare. Troligtvis nådde enkäten ut till många människor men endast ett fåtal valde att delta.

Datan som kom in till enkätensida matades över till Excelfiler och respondenternas enkätsvar skrevs ut. Hela bearbetningen och analysen av enkätsvaren har skett manuellt med hjälp av Excel. Dessa 50 enkäter delades sedan upp i tre urvalsgrupper. Lärare med *examen mellan år 2010–2017*, *examen mellan år 2000–2009* samt *examen före år 2000*. Respondenterna kategoriserades utefter examensår för att kunna se om eventuella likheter och skillnader i deras svar beroende på när de tog examen. Det var tio lärare i gruppen där examen var före år 2000. Lärargruppen med examen mellan år 2000–2009 var sjutton stycken. Den sista gruppen med examen mellan år 2010–2017 var 21 stycken.

Innan analysarbetet av enkätsvaren, granskades vilka frågor som kunde ställas i relation till varandra. Frågorna kategoriserades och analyserades sedan utefter den valda kategoriseringen. Till exempel valdes fråga fem och åtta att ställas mot varandra, då de hade en tydlig koppling till studiens syfte och frågeställningar. Totalt bearbetades och analyserades åtta frågor som utvecklades till sex olika kategorier.

För varje enkätfråga skrevs lärargruppernas svar in i ett Excel. Det blev då tydligt hur de olika lärargrupperna svarat, fråga för fråga. Analysarbetet blev mer överskådligt och tydligt. Alla

svar i respektive kategori sammanställdes sedan och tabeller skapades för varje lärargrups svar. Dessa tabeller och svar återfinns i studiens resultat.

Reliabilitet och validitet

För att nå en hög reliabilitet krävs det att korrekta mätningar gjorts under studien. Ytterligare en viktig del i att säkerställa reliabiliteten är att säkra mätinstrument använts (Thurén 2007). Eliasson (2013) beskriver några faktorer som kan bidra till en ökad reliabilitet. En av dessa behandlar enkätfrågornas utformning. Enligt Trost & Hultåker (2016) kan till exempel två enkätfrågor undersöka samma sak men i omformulerade versioner, på så sätt minskas risken för missförstånd under enkäten, detta kallas för kongruens. I undersökningens enkät finns det frågor som undersöker samma sak men i olika utformningar. En fråga undersöker vilka digitala verktyg lärarna använder under engelskundervisningen sedan finns en fråga som berör vilka digitala verktyg eleverna får använda under undervisningen. Till följd av detta kan lärare som inte arbetar med digitala verktyg skriva att elever möter digitala verktyg i undervisningen.

Eliasson (2013) nämner även vikten av att kontrollera data som registrerats så inga data kodats eller matats in på ett felaktigt sätt. Data som analyseras eller matats in på ett felaktigt sätt kan ge studien en sämre reliabilitet samt ett felaktigt resultat. I studien användes en webbenkätthemsida för att samla in och analysera data. Verktöget som användes skapade diagram baserat på respondenternas svar. Dessa svar fördes sedan över till Microsoft Excel i skapandet av resultatdelens diagram. Den insamlade data fördes över mellan programmen genom ett knapptryck. Trots det automatiska överflyttandet av data var det viktigt att kontrollera överföringen flertalet gånger.

För att nå hög validitet gäller det att undersökningen verkligen mäter det den är avsett att mäta. Validiteten är beroende av reliabiliteten och validiteten på en studie kan aldrig bli bättre än reliabiliteten. Thurén (2007) menar att en enkätundersökning måste vara skriven så den sannerligen utforskar studiens syfte och frågeställningar. För att säkerställa validiteten har studiens enkätfrågor satts i relation till syftet. Ett fåtal enkätfrågor har tagits bort på grund av att de inte bidrog till information kopplat till studiens syfte eller frågeställningar. Enkätfrågorna bygger nu på en stadig grund kopplad till studiens syfte och frågeställningar.

Etik

Vetenskapsrådet är en statlig myndighet som har ett nationellt ansvar för att stödja och utveckla svensk forskning (Björkdahl Ordell, 2012). Myndigheten har givit ut en rad olika forskningsetiska principer som forskare bör förhålla sig till. Vetenskapsrådet (2002) har skapat fyra huvudkrav som forskare ska förhålla sig till under undersökningen. De fyra huvudkrav är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*.

Informationskravet syftar till att forskaren ska informera deltagarna om studiens syfte (Vetenskapsrådet 2002).

Samtyckeskravet innebär att deltagare har rätt att bestämma över sitt egna deltagande i studien. Deltagaren kan när som helt bestämma sig för att inte delta i undersökningen. Om deltagarna i undersökningen är över 15 år behöver inget samtycke lämnas innan enkäten besvaras. En ifyllt enkät kan då tolkas som att respondenten givit forskaren samtycke för deltagandet i undersökningen (Vetenskapsrådet 2002). Studien uppfyllde informations och

samtyckeskravet genom att det skickades ett missivbrev där information om studiens syfte framkom. Missivbrevet nämnde även respondenternas rättigheter till att när som helt avbryta deltagandet.

Konfidentialitetskravet berör studiens ansvar för deltagarnas integritet och sekretess. Personuppgifter ska förvaras på ett sådant sätt så obehöriga inte kommer åt informationen (Vetenskapsrådet 2002). Eftersom studien är utförd som en enkätundersökning finns det inga personuppgifter med i undersökningen. Dock kommer enkäterna inte spridas vidare på internet utan de är enbart till för studiens undersöknings syfte.

Nyttjandekravet syftar till att forskaren enbart får använda insamlad information om enskilda personer till vetenskapliga syften. Uppgifter om enskilda personer får inte användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke-vetenskapliga ändamål (Vetenskapsrådet 2002). Studien informerade i missivbrevet att den insamlade data enbart skulle användas i ett vetenskapligt syfte. Det finns inte heller några personnamn eller liknande som kan vara utmärkande för deltagare i denna undersökning.

RESULTAT

Respondenterna har besvarat enkätens 17 frågor om användning av digitala verktyg i engelskundervisningen. I detta avsnitt redovisas resultatet från enkätundersökningen, vilket har delats upp i sex olika kategorier: Respondenter, kunskap och fortbildning, elevers användning av digitala verktyg, lärare med specifik utbildning inom digitala verktyg, lärare som inte arbetar med digitala verktyg och till sist lärarnas syn på elevers utveckling. Antalet svar på varje fråga skrivs ut som N. De frågor där respondenterna kunde välja fler än ett svar kan ha fler än 50 svar, detta kommer då exempelvis redovisas som N=101 (om 101 svar har angetts). När N=50 kunde respondenterna enbart välja ett svarsalternativ på frågan.

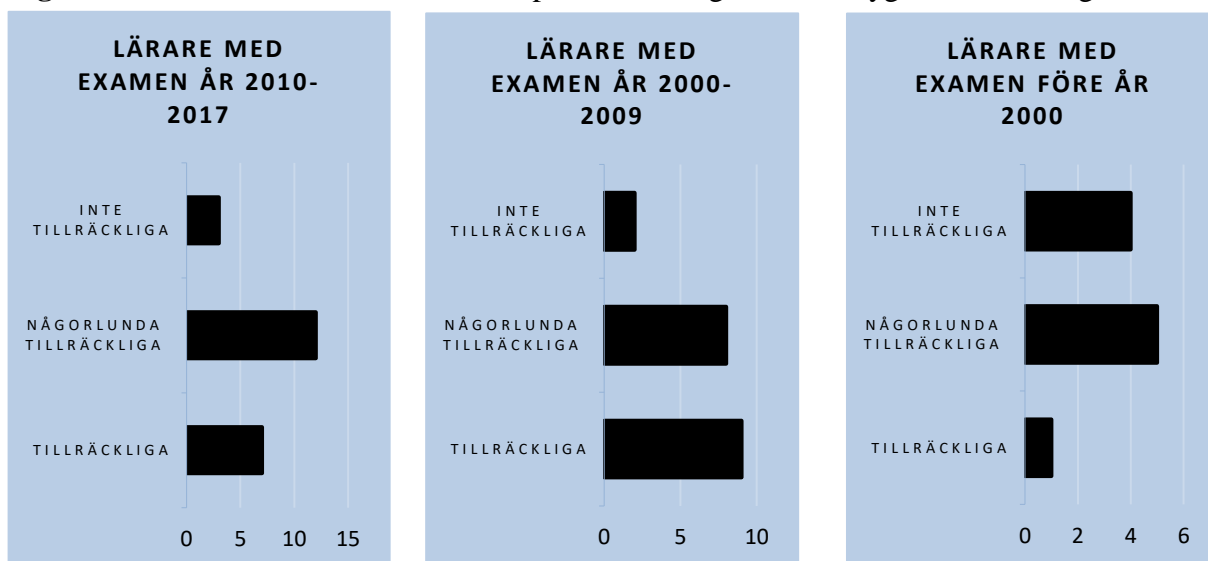
Respondenterna

Totalt genomförde femtio engelsklärare enkäten. Av dessa tog tio lärarexamen före år 2000, nitton tog *lärarexamen mellan år 2000–2009* och tjugoen tog *lärarexamen mellan år 2010–2017*. Det var åtta av tio lärare med *lärarexamen före år 2000* hade behörighet i engelskämnet för årskurserna 1–3. I lärarkategorin med *lärarexamen mellan år 2000 till 2009* var femton av sjutton behöriga i engelska för årskurserna 1–3. Lärarkategorin med *lärarexamen mellan år 2010 till 2017* var femton av tjugoen behöriga i engelska för årskurserna 1–3. I studien medverkade totalt 12 obehöriga engelskalärare för årskurserna 1–3.

Kunskap och fortbildning

Respondenterna har svarat på frågor om sina kunskaper om digitala verktyg samt om de anser sig vara i behov av fortutbildning inom området. Nedan redogörs de tre lärargruppernas svar på fråga 15 och 16 i enkäten. Respondenterna kunde välja ett av tre svarsalternativ på fråga 15 i enkäten. Under fråga 16 kunde respondenterna välja flera orsaker till varför de ville ha fortbildning. Lärarnas förmodade kunskap sätts i relation till huruvida de vill/behöver fortbildning inom digitala verktyg.

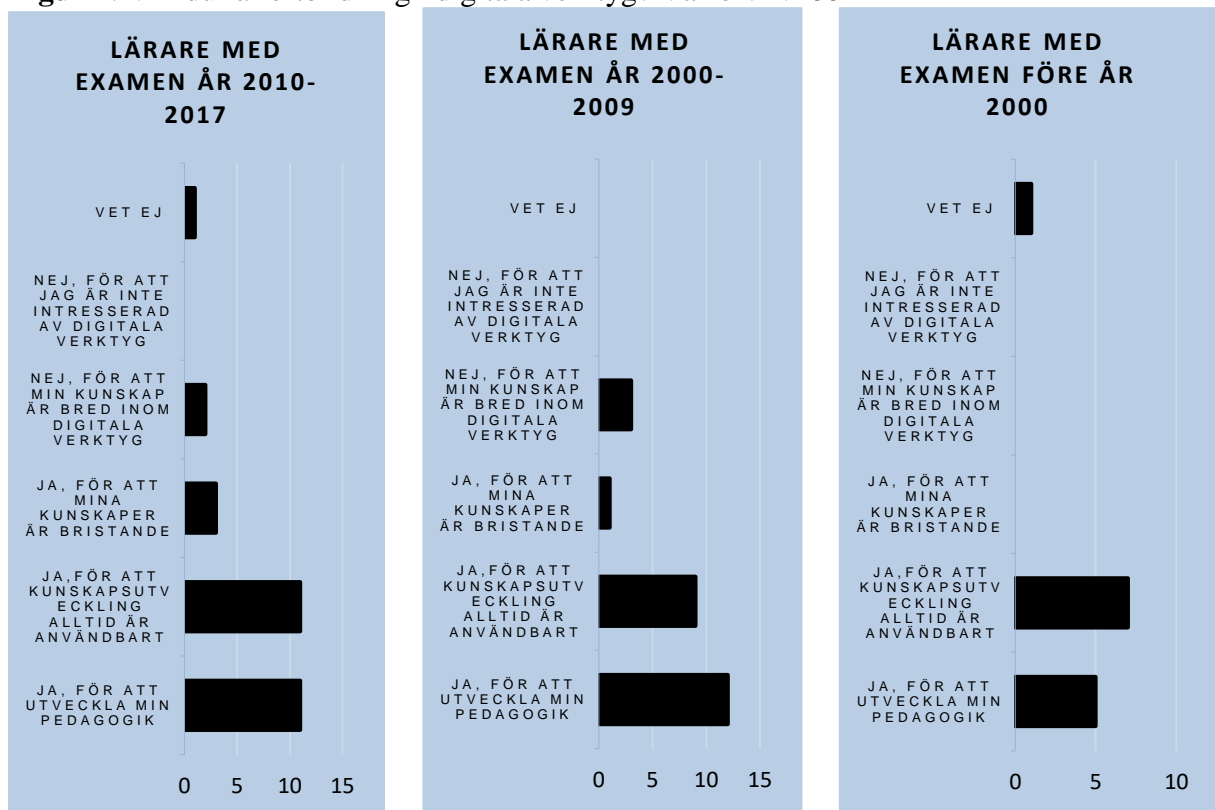
Figur 1: Anser du att dina kunskaper inom digitala verktyg är tillräckliga? N=50

Diagrammen visar spridningen på lärarnas egna åsikter om sina kunskaper om digitala verktyg. De lärare som *tog examen före år 2000* har mindre kunskaper om digitala verktyg jämfört med de två andra lärargrupperna. Den grupp som till största del valde tillräckliga

kunskaper var lärare med *examen mellan åren 2000–2009*. Där 9 av 17 ansåg sig ha tillräckliga kunskaper om digitala verktyg.

Figur 2: Vill du få fortbildning i digitala verktyg? Varför? N=66

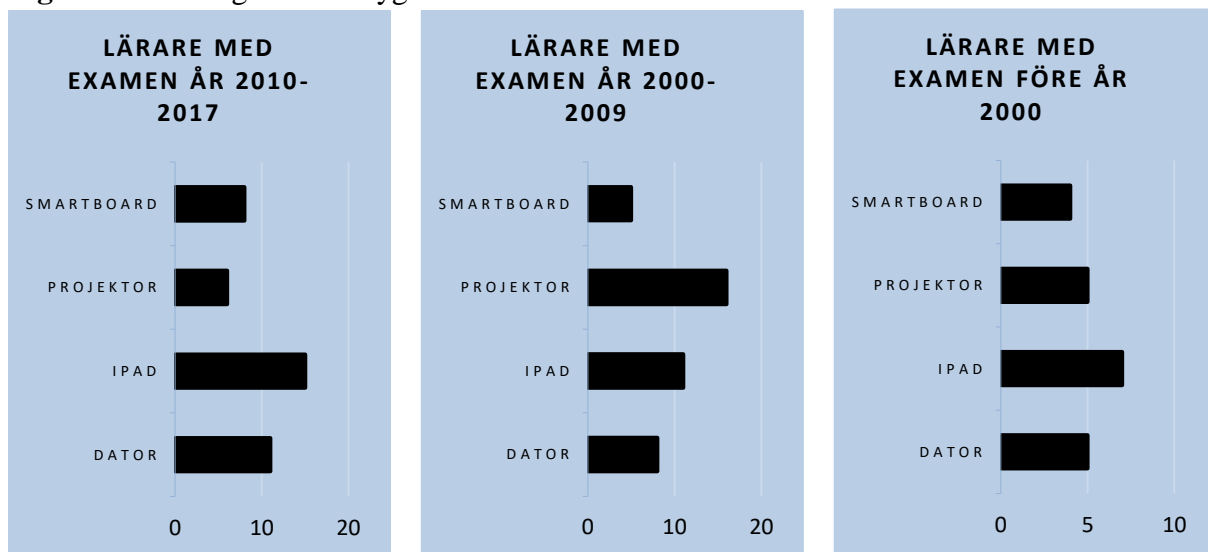

Diagrammen visar att samtliga lärargrupper till största del vill få fortbildning inom digitala verktyg antingen för att utveckla sin pedagogik eller för att de ser kunskapsutveckling som något användbart. Dessa diagram visar att endast ett fåtal av lärarna med *examen mellan år 2000–2009* och *2010–2017* vill få fortbildning på grund av bristande eller breda kunskaper. Under denna fråga kunde respondenterna välja flera orsaker till varför de ville ha fortbildning, därav är svaren fler än antal deltagare.

Elevernas användning av digitala verktyg

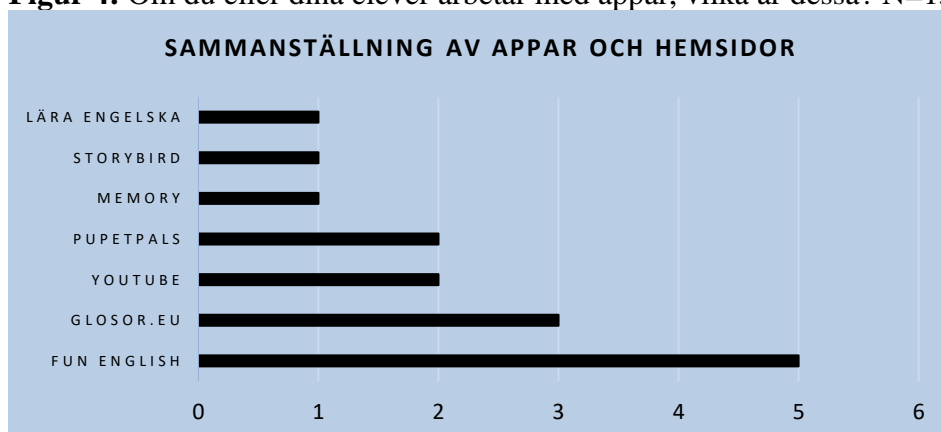
Respondenterna har besvarat frågor om sina elevers användning av digitala verktyg samt vilka appar/ hemsidor de arbetar med i engelskundervisningen. Detta avsnitt redovisar svaren på fråga 10 och 11 i enkäten. Två lärare av femtio sade att de inte arbetade med digitala verktyg därav N=48. Nedan redogörs för de tre olika lärargruppernas svar på vilka digitala verktyg eleverna möter i engelskundervisningen. Respondenterna kunde i fråga 10 välja mer än ett digitalt verktyg som användes av eleverna. I fråga 11 fick respondenterna välja om de ville svara eller inte, därav N=13. Det var alltså 13 av 50 som skrev ner att de använde en eller fler appar i undervisningen.

Figur 3: Vilka digitala verktyg brukar eleverna få ta del av? N=101

Diagrammen visar att alla tre lärargrupperns elever använder och möter fler än ett digitalt verktyg i engelskundervisningen. Elever med lärare i lärargruppen *examen mellan år 2010–2017* samt de med *examen före år 2000* använder mest frekvent iPaden under engelskundervisningen. Elever med lärare i gruppen *examen mellan år 2000–2009* får ofta undervisning med projektor på engelsklektionerna.

Figur 4: Om du eller dina elever arbetar med appar, vilka är dessa? N=15

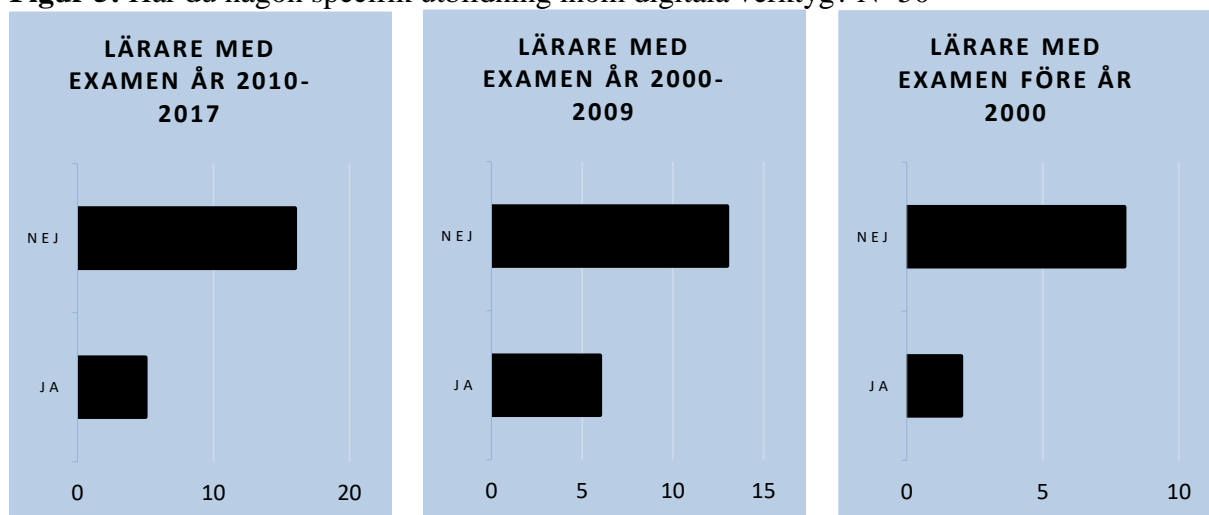

Diagrammet visar 7 olika appar och hemsidor som de tre lärargrupperna angett. Den mest frekvent använda appen var *FunEnglish*. Den mest frekventa hemsidan var *Glosor.eu*. I lärargruppen med *examen mellan år 2010–2017* svarade 7 av 20 på frågan. I lärargruppen med *examen mellan år 2000–2009* svarade 5 av 17 på frågan. I lärargruppen med *examen före år 2000* svarade 3 av 10 på frågan.

Lärare med specifik utbildning inom digitala verktyg

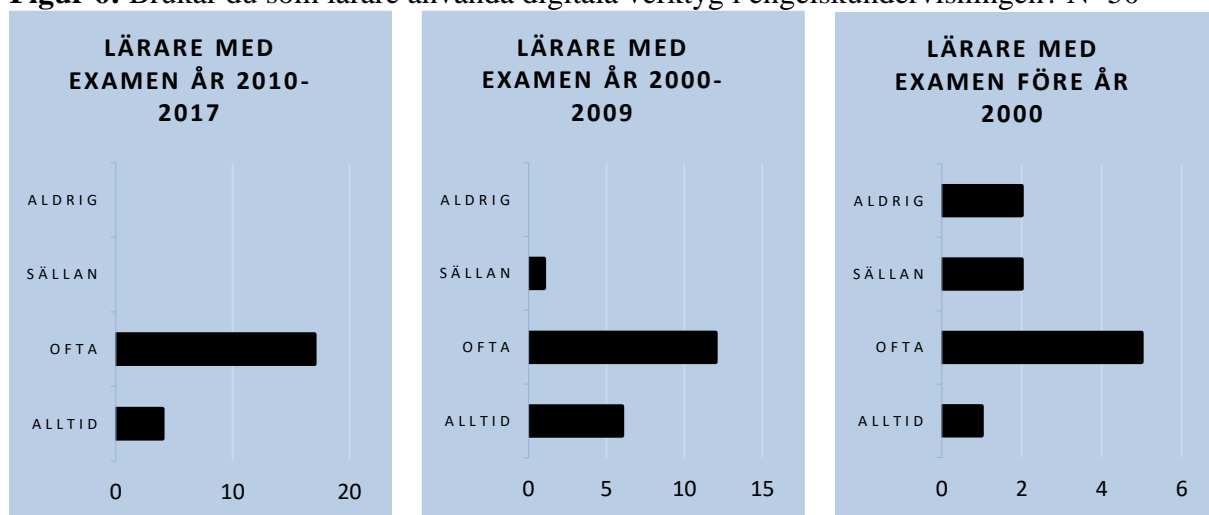
Respondenterna har under enkäten fått besvara frågor kring sin utbildning inom digitala verktyg, samt hur frekvent de arbetar med digitala verktyg i engelskundervisningen. Nedan redovisas svar på fråga 5 och 8 i enkäten. De tre olika lärargruppernas svar, om de har någon specifik utbildning inom digitala verktyg samt om hur ofta de använder digitala verktyg, visas i tabellerna nedan.

Figur 5: Har du någon specifik utbildning inom digitala verktyg? N=50

Diagrammen visar att samtliga lärargrupper till största del inte har någon specifik utbildning inom digitala verktyg. Den grupp med störst antal lärare med utbildning inom digitala verktyg är lärare med *examen mellan år 2000–2010*.

Figur 6: Brukar du som lärare använda digitala verktyg i engelskundervisningen? N=50

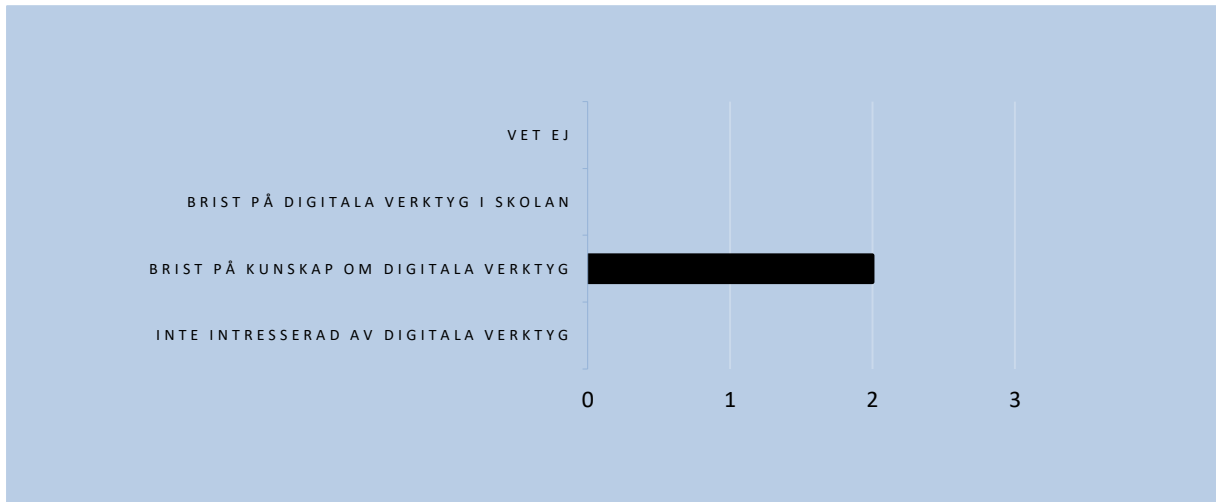

Diagrammen visar att samtliga lärargrupper till största del oftast använder digitala verktyg i engelskundervisningen för årskurserna 1–3. Gruppen med *examen före år 2000* har till största antal lärare som sällan eller aldrig arbetar med digitala verktyg i engelskundervisningen.

Lärare som inte arbetar med digitala verktyg

Av de 50 respondenter som besvarade enkäten angav två lärare att de inte arbetade med digitala verktyg i engelskundervisningen för årskurs 1–3. Alla som sade att de inte arbetar de med digitala verktyg fick svara på följande fråga: Om du inte arbetar med digitala verktyg, varför? Svaren från dessa två respondenter återges i tabellen nedan.

Figur 7: Om du inte arbetar med digitala verktyg, varför? N=2

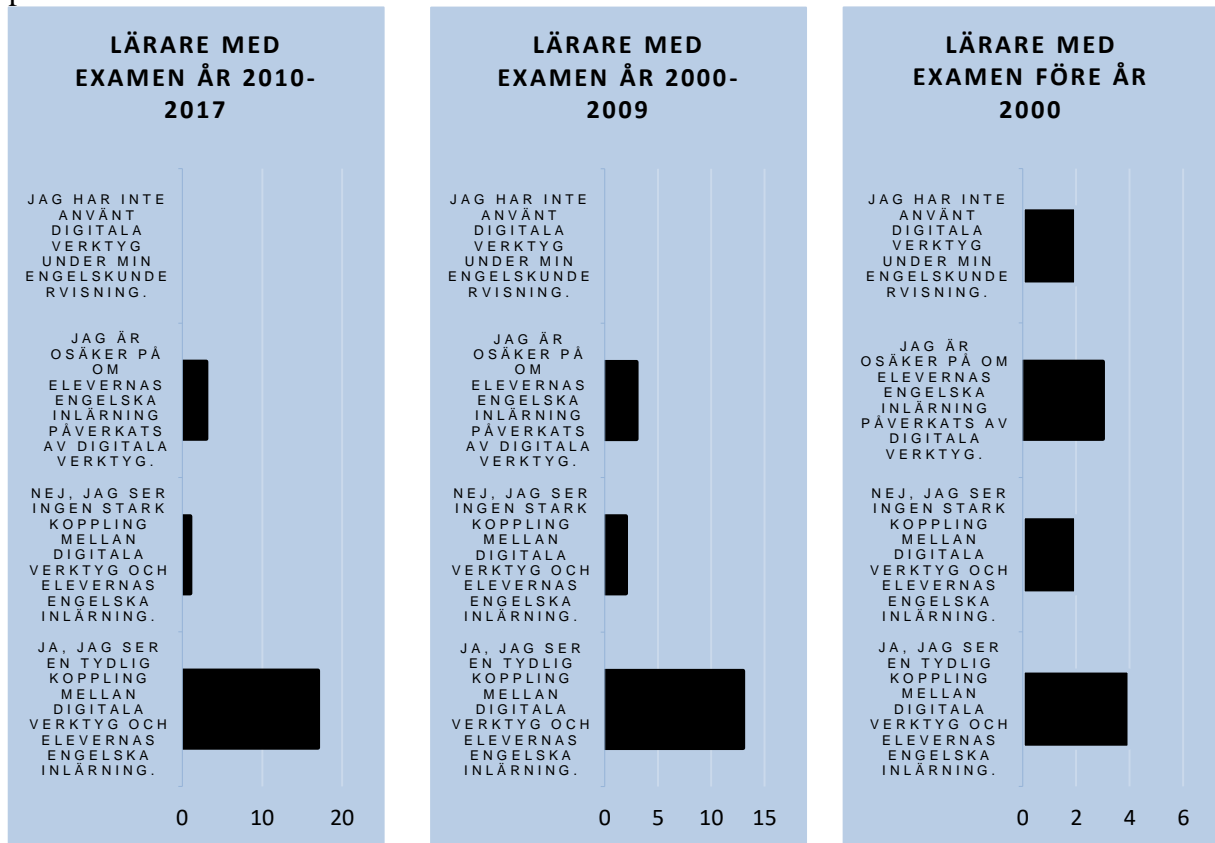

Diagrammet visar att lärarna inte arbetar med digitala verktyg på grund av bristande kunskaper inom området. Dessa två lärare tillhör lärargruppen som tog *examen före år 2000*.

Lärarnas syn på elevernas utveckling med hjälp av digitala verktyg

Enkätens sista fråga rörde lärarnas syn på elevernas utveckling och om de såg en koppling mellan utvecklingen i engelska och de digitala verktygen. Nedan redogörs de tre olika lärargruppernas svar på fråga 17 i enkäten.

Figur 8: Anser du att användningen av digitala verktyg har påverkat elevernas inläring positivt? N=50

Diagrammen ovan visar att samtliga lärargrupper sett en tydlig koppling mellan elevernas engelska inläring och användandet av digitala verktyg. Ett fåtal lärare har inte sett en koppling mellan elevernas inläring och digitala verktyg. Det är även ett fåtal lärare som är osäkra på kopplingen. Två lärare har inte arbetat med digitala verktyg.

DISKUSSION

Resultatdiskussion

I detta avsnitt redovisas studiens resultat kopplat till den tidigare forskningen som återfinns i studiens bakgrund. Studiens resultat diskuteras även i relation till teorin som undersökningen vilar på.

Digitala verktyg och läraren

En av studiens frågeställningar var att undersöka vilka typer av digitala verktyg lärarna använde. Resultatet visade att de tre lärargrupperna använde olika typer av digitala verktyg. De lärare som tog examen före år 2000 och de mellan år 2010–2017 använde mest frekvent iPaden i sin engelskundervisning medan lärare med examen mellan år 2000–2009 använde projektorn mest. Samtliga lärargrupper använder alla typer av digitala verktyg.

För att utveckla elevers kunskaper i det engelska språket kan olika hjälpmedel användas, däribland digitala verktyg som iPaden och projektorn. Studien har undersökt om och hur lärare bedriver engelskundervisning med hjälp av digitala verktyg. Dewey (1999, s.98) menar att elever lär bättre om de får arbeta praktiskt. Han menar också att de lär sig bättre när de får arbeta med elevnära områden. Detta kan då sättas i relation till hur lärarna i studien arbetar med digitala verktyg. De medverkande lärarna arbetar med olika digitala verktyg som iPads och detta har en stark koppling till elevernas vardag.

Studiens resultat visade att majoriteten av alla tre lärargrupper ofta använder digitala verktyg i sin engelskundervisning. Däremot finns det tydliga skillnader i hur lärarna svarat baserat på när de tog examen. De lärare som tog examen före år 2000 har till större del svarat att de antingen jobbar med digitala verktyg sällan eller aldrig, jämfört med de andra lärargrupperna. Den lärargrupp som tog examen mellan år 2010–2017 har svarat att de arbetar med digitala verktyg ofta eller alltid i engelskundervisningen. Här blir skillnaden på lärarnas teknikvanor tydliga och det går att utläsa att lärare som tog examen före år 2000 använder tekniken mindre än de lärare som tog examen mellan år 2000–2017. Studien visar samma resultat som Tour (2015), där hon skriver att yngre lärare i större utsträckning använder digitala verktyg i undervisningen jämfört med äldre.

Kuure et.al (2016) redovisar att blivande språklärare i Finland blev språkdesigners med hjälp av ny digital teknik. Studenterna fick arbeta praktiskt med att integrera digitala verktyg i engelskundervisningen och detta skapade språklärare med stor insikt i bruket av digitala verktyg. Däremot visar studien på att användandet av digitala verktyg inte har en stark koppling till utbildning inom digital teknik. Majoriteten av lärarna i de tre grupperna svarade att de inte hade någon specifik utbildning inom området. Trots detta visar resultatet på att majoriteten använder digitala verktyg i engelskundervisningen. Tour (2015) redogör för att lärare som privat använder digitala verktyg i större utsträckning integrerar tekniken i sin undervisning. Att lärarna i studien använder tekniken, trots bristande utbildning, kan bero på privat erfarenhet av digital teknik.

Dewey (1991, s. 98) nämner att barn kan ta med sina kunskaper från hemmet och använda kunskaperna i skolmiljön. Likaså visar lärarna i studien att de tar med sig kunskaper hemifrån och använder dessa i sin undervisning. Eftersom majoriteten av lärarna inte har någon teknisk utbildning påvisar resultatet att även lärarna tar med sina kunskaper från hemmet och använder dessa i sin undervisning. Dewey (1991, s.91) skriver att isoleringen mellan skola och fritid bör brytas för att skapa kunskaper som kan användas oavsett situation. Genom att

eleverna för med sig sin kunskap av teknologi tillsammans med lärarna som för med sig sin kunskap skapas ett värdefullt möte som kan gynna teknisk utveckling, både för elever och lärare.

Två lärare i studien sade att de inte arbetade med digitala verktyg i engelskundervisningen och att anledningen till detta var bristande kunskaper inom området. Dessa lärare tog lärarexamen före år 2000, och har alltså stor erfarenhet av läraryrket. Trots pedagogisk erfarenhet har de valt att inte arbeta med digitala verktyg på grund av sina bristande kunskaper. Hutchison & Woodward (2014) skriver om liknande resultat, de beskrev att en orsak till att lärare inte arbetar med digitala verktyg är otillräckliga tekniska kunskaper.

Lärarna i studien beskrev sina uppfattningar om deras egna kunskaper inom digitala verktyg. En tydlig skillnad kan utläsas mellan lärargrupperna. De lärare som tog examen före år 2000 har svarat till största del att de har någorlunda eller inte tillräckliga kunskaper. Den lärargrupp som anser sig ha tillräckliga kunskaper är de som tog examen mellan år 2000–2009. Lärarna med examen mellan år 2010–2017 uppgav till största del att de hade någorlunda tillräckliga kunskaper. Lu et.al. (2017) beskriver att lärare i dagens digitaliserade samhälle borde ha tillräckliga kunskaper för att kunna välja rätt verktyg och appar för att utveckla elevernas kunskaper. Elever har idag mycket goda kunskaper om digitala verktyg (Sundqvist & Sylvén, 2014) och på grund av detta måste lärare utvecklas i takt med sina elever.

Studien visar att lärare som, trots sina sedvanligt goda kunskaper inom digitala verktyg, vill fortbilda sig inom området. Resultatet visar på att majoriteten av lärarna vill fortbilda sig för att utveckla sin pedagogik eller för att kunskapsutveckling alltid är bra. Endast ett fåtal lärare uppgav att de inte ville fortbilda sig inom digitala verktyg på grund av sina breda tekniska kunskaper. Detta resultat tyder på att majoriteten lärare vill utveckla sina tekniska kunskaper, precis som Sundqvist & Sylvén (2014) påpekar behövs.

Digitala verktyg: Appar

Studiens syfte har delvis varit att undersöka vilka digitala verktyg lärarna använde i sin engelskundervisning. Genom enkäten framkom att det var sju olika appar och hemsidor som användes. Den app som flest antal lärare nämnde i enkäten var FunEnglish. Denna app uppmanar eleverna till att skriva, lyssna, tala, stava och sjunga på engelska. Utifrån Lu et.al. (2017) andra undergrupp av appar där elever uppmanas att lära sig i samband med sina intressen ger appen FunEnglish olika intresseområden som eleverna kan arbeta med. Appen uppmanar också till pararbete. På grund av appens stora spridning på uppgifter och uppmaningarna till samarbete kan appen som de flesta lärarna använde sig av kategoriseras enligt Lu et.al. (2017) som en bra och lärorik app.

I en annan studie, av Woloshyn, Bajovic & Maney Worden (2017), studerades arbetet med apparna keynote, iMovie och book creator. Studien syftade till att integrera elevernas idéer i arbetet. De fick här arbeta i par eller grupp i samband med de olika apparna. Studien visade att lärare som engagerar sig i digitalpedagogik uppmuntrar till ett elevcentrerat lärande. Den visar också att majoriteten av lärarna i enkätundersökningen arbetar med appar som resulterar i individuellt arbete där minne tränas. Aquilla & Urgilés (2017) beskriver i sin studie att appen Puppet pals är en bra app som kan hjälpa elever att utveckla förmågan i engelska då den utvecklar elevers literacitet och samarbetsförmåga. Denna app skulle säkerligen kategoriseras i Lu et.al. (2017) som en andra undergrupp, där elever fick utveckla samarbete. Två lärare i denna undersökningen har nämnt att de arbetar med Puppet pals.

Den hemsida som lärarna nämnde flest var glosor.eu. Denna hemsida låter elever öva på engelska ord och vad de betyder på svenska. Hemsidan uppmanar inte till samarbete eller olika inlärningssätt. Denna hemsida ger eleverna antingen rätt eller fel svar. Denna hemsida kan därför kategoriseras som en repeterande hemsida. Enligt Lu et.al. (2017) två undergrupper kommer denna hemsida tillhöra den första undergruppen. Av dessa resultat visar denna studie att lärarna använder appar som tillhör båda undergrupper. Majoriteten av apparna som lärarna i studien nämnde tillhörde den andra undergruppen som Lu et.al. (2017) utvecklat. Detta tyder på att lärarna låter elever arbeta med appar som utvecklar deras kommunikation, utforskning och kunskapsskapande. Denna studie visar att majoriteten av lärarna arbetar med digitala verktyg och till stor del appar.

Enligt Dewey (1991, s. 199) ska elever utföra något praktiskt. Det eleverna ska utföra ska kräva tänkande eller medveten observation av olika samband. På så sätt blir lärande en naturlig process. Apparna som majoriteten av lärarna använde kräver rätta svar, men tänkandet och sambandsförmågan är ändå en stor del av appen. De lärare som arbetade med Puppets plas arbetar i stor utsträckning med elevernas tankeprocess. Därmed arbetar lärarna med appar för att utveckla elevernas kunskaper precis som Dewey (1991) nämnt.

Utbildningsår

En av studiens frågeställningar var att undersöka om det fanns några skillnader i användningen av digitala verktyg bland lärare beroende på när de tagit sin examen. I studiens resultat återfinns tydliga skillnader mellan de olika lärargruppernas enkätsvar. Det finns åtskilliga skillnader mellan lärargruppen med examen före år 2000 och de andra två lärargrupperna. Det återfinns dock några skillnader på lärargrupperna med examen mellan år 2000–2009 och 2010–2017. Lärare som tog examen före år 2000 påvisar en lägre säkerhet när det kommer till digitala verktyg. Dessa lärare visar även att de inte ser en stark koppling mellan digitala verktyg och engelskainläring. Trots det dåliga självförtroendet inom tekniken arbetar hälften av dessa lärare med digital teknik. Det är två av dessa lärare som valt att inte arbeta med digitala verktyg på grund av bristande kunskaper.

En tydlig bild kan utläsas från denna studie, lärare med examen mellan år 2000–2017 är mer självsäkra när det gäller digitala verktyg. Därav finns en skillnad på lärarnas användning av digitala verktyg beroende på när de tagit examen.

Metoddiskussion

Studiens syfte var att undersöka i hur stor utsträckning lärare bedriver sin engelskundervisning med hjälp av digital teknik samt vilka digitala verktyg lärarna använder. Studien avser även att undersöka behov av fortbildning och om examensår har en betydelse för lärares användning av digitala verktyg. För att undersöka detta användes den kvantitativa metoden. Nackdelen med denna typ av undersökning är att djupare analyser av respondenternas svar eller bakomliggande faktorer inte går att utföra. Enkäten delades först ut på Facebook och detta kan ha påverkat deltagarnas ålder. På grund av ett litet svarsunderlag skickades enkäten ut till 58 olika rektorer i Västra Götalands län. Rektorernas adresser hittades på olika kommuners hemsidor. Majoriteten av enkätsvaren kom från de lärare som blivit mailade av sina rektorer.

Enkäten som respondenterna fick besvara bestod av 17 frågor. Studiens enkätfrågor kändes relevanta för forskningsfrågorna och syftet, men om enkäten hade gjorts om, skulle den innehållit fler frågor om när lärarna använde digitala verktyg och varför. Trost och Hultåker

(2016) skriver att enkäter gynnas av ett begränsat antal frågor. Trots detta skulle studien gynnas av en eller två kompletterande frågor.

Webbenkät som verktyg fungerade relativt bra bortsett från att ett fåtal lärare valde att svara på enkäten. Det var ett smidigt sätt att nå ut till många engelsklärare på kort tid. Det finns dock en risk för att personer som inte har koppling till läraryrket svarat på enkäten och på så vis påverkat resultatet, eftersom Facebook gruppen kan ha medlemmar som inte är lärare. Enbart engelsklärare uppmanades till att bidra i undersökningen och förhoppningsvis minimerade detta andra till att delta. För att minimera bortfallet skulle en pappersenkät kunnat delas ut, dock skulle det varit mycket mer tidskrävande och kostsamt. Därför valdes webbenkät som redskap eftersom det var ett rimligare alternativ till pappersenkäter.

Den kvantitativa metoden har fungerat bra genom studiens undersökning. Om studien genomfördes igen skulle kompletterande observationer göras för att granska hur lärare använder digitala verktyg i engelskundervisningen. På så sätt skulle studien ge en djupare inblick i lärarnas kunskaper i digitaldidaktik och i vilka sammanhang digitala verktyg tillämpades. Ytterligare en ändring skulle vara att öka antalet mail till rektorer för att försäkra att respondenterna faktiskt är lärare.

Didaktiska konsekvenser

Studien visar att lärare arbetar med digitala verktyg trots att de saknar specifik utbildning inom området. Genom enkäten framkommer även att lärare med olika examens år har bättre respektive sämre självkänsla när det gäller tekniken i skolan. Studien visar att majoriteten av respondenterna såg en koppling mellan digitala verktyg och elevernas engelskinläring. Sammanfattningsvis visar studien att majoriteten lärare är mer än villiga att utveckla sina digitala kunskaper, vilket visar att lärare vill utvecklas i sin yrkesroll. Därmed kan studien vara en ögonöppnare för engelsklärare.

Även om lärare besitter flera eller enbart ett års erfarenhet är de villiga att lära sig nytt. Dewey (1991, s.98) skriver att elever kan förflytta sina kunskaper de förvärvat på fritiden in i klassrummet, likaså kan lärare överföra sina privata kunskaper. Lärare som besitter tekniska kunskaper kan ta med sig dessa till sitt klassrum och till sina elever. Den svåra frågan är hur lärare ska använda denna nya tekniken och hur de kan utveckla den i undervisningen. Andra studier visar att projektveckor där tekniken får utövas praktiskt har utvecklat den digitala kompetensen. Lärare i engelska kan skaffa sig bredare och djupare kunskaper inom digitala verktyg om de uttryckligen efterfrågar kunskapen. Engelsklärare som medvetet ifrågasätter sina egna val kan lättare utveckla sina kunskaper. Det är enbart genom djupare kunskap om tekniska hjälpmedel undervisningen kan utvecklas framåt. Samhället utvecklas snabbt och dagens elever likaså, därför krävs det att lärare och skolor utvecklas i takt med eleverna.

REFERENSER

Björkdahl Ordell, Susanne & Dimenäs, Jörgen (2012). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 5. uppl. Stockholm: Liber

Carretero, S. Vuorikari, R. & Punie, Y. (2017) DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use. *Publications Office of the European Union*. EUR 28558 EN. ss.1-48.

DOI: [10.2760/38842](https://doi.org/10.2760/38842)

Dewey, John (1991). *Individ, skola och samhälle: pedagogiska texter*. 2. utg. Stockholm: Natur och kultur

Dewey, John (1999). *Demokrati och utbildning*. Göteborg: Daidalos

Diaz, Patricia (2014). *Webben i undervisningen: digitala verktyg och sociala medier för lärande*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Donohue, C. & Schomburg, R. (2017). Technology and Interactive Media in Early Childhood Programs. What We've Learned from Five Years of Research, Policy, and Practice. *National Association for the Education of Young Children*. 72(4). Ss.72-78.

Eliasson, Annika (2013). *Kvantitativ metod från början*. 3., uppdaterade uppl. Lund: Studentlitteratur

Hannibal Jensen, S. (2017) Gaming as an English Language Learning Resource among Young Children in Denmark. *Calico Journal*, 34(1) ss. 1–19. DOI: 10.1558/cj.29519

Hartman, Sven G & Lundgren, Ulf P (1991). Kort biografi. I Dewey, John (1991). *Individ, skola och samhälle: pedagogiska texter*. 2. utg. Stockholm: Natur och kultur

Hutchison, A. & Woodward, L. (2014). An Examination of How a Teacher's Use of Digital Tools Empowers and Constrains Language Arts Instruction. *Computers in the Schools*, 31(4), ss. 316-338.

DOI: [10.1080/07380569.2014.967629](https://doi.org/10.1080/07380569.2014.967629)

Johannessen, Asbjørn & Tufte, Per Arne (2003). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Kuure, L. Molin-Juustila, T. Keisanen, T. Rieki, M. Iivari, N. & Kinnula, M. (2016). Switching perspectives: from a language teacher to a designer of language learning with new technologies. *Computer Assisted Language Learning*, 29(5), ss. 925–941.

DOI: [10.1080/09588221.2015.1068815](https://doi.org/10.1080/09588221.2015.1068815)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Reviderad 2017) [Elektronisk resurs]. (2017a). Skolverket: Stockholm [2017-11-16] Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3813>

Lu, Y. Ottenbreit-Leftwich, A. Ding, A. & Glazewski, K. (2017) Experienced iPad-Using Early Childhood Teachers: Practices in the One-to-One iPad Classroom. *Computers in the Schools*, 34(1). ss. 9–23.

DOI: 10.1080/07380569.2017.1287543

Säljö, R. (2011). Lärande och lärandemiljöer. I Hansén, Sven-Erik & Forsman, Liselott (red.) (2011). *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Första upplagan Lund: Studentlitteratur

Skolverket (2016). IT-användning och IT-kompetens i skolan [Elektronisk resurs]. (2016). Skolverket: Stockholm [2017-11-16] Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3617>

Skolverket (2017b). Få syn på digitaliseringen på grundskolenivå [Elektronisk resurs]. (2017). Skolverket: Stockholm. [2017-11-16] Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3783>

Sundqvist, P. & Sylvén, L. (2014). Language-related computer use: Focus on young L2 English learners in Sweden. *European Association for Computer Assisted Language Learning*, 26(1). ss.3–20. Doi:10.1017/S0958344013000232.

Timplan för grundskolan. Skolverket (2017c). Skolverket: Stockholm. [2017-11-20] Tillgänglig på internet: <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/timplan/timplan-for-grundskolan-1.159242>

Tour, Ekaterina. (2015). Digital mindsets: Teachers' technology use in personal life and teaching. *Language Learning & Technology*, 19(3). ss. 124–139. DOI: <http://hdl.handle.net/10125/44437>

Trost, Jan & Hultåker, Oscar (2016). *Enkätboken*. 5., [moderniserade och rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Urgilès, G. & Ortega Auquilla, D. (2017). The Use of iPad and Applications for English Language Education. *Theory and Practice in Language Studies*. 7(9), ss. 709-715. DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/tpls.0709.01>

Wenemark, Marika (2017). *Enkätmetodik med respondenten i fokus*. Upplaga 1 Lund: Studentlitteratur

Woloshyn, V. Bajovic, M. & Maney Worden, M. (2017) Promoting Student-Centered Learning Using iPads in a Grade 1 Classroom: Using the Digital Didactic Framework to Deconstruct Instruction, *Computers in the Schools*, 34(3). ss. 152-167. DOI: 10.1080/07380569.2017.1346456

BILAGOR

Bilaga 1: Enkätfrågor

1. Är du kvinna eller man?

- Kvinna
- Man
- Annat

2. Hur länge har du arbetat som lärare?

- 0–1 år
- 1–5 år
- 5–10 år
- 10–15 år
- 15–25 år
- 25–35 år
- Längre än 35 år

3. Vilket år tog du lärarexamen?

4. Är du behörig i engelska för årskurserna 1–3?

- Ja
- Nej

5. Har du någon specifik utbildning inom digitala verktyg?

- Ja
- Nej

6. Hur många engelsklektioner per vecka undervisar du?

- Inga per vecka
- En per vecka
- Två per vecka
- Tre per vecka
- Fyra per vecka
- Fem per vecka
- Fler än fem per vecka

7. I vilken/vilka årskurser har du engelskundervisning?

- Årskurs 1
- Årskurs 2
- Årskurs 3
- Årskurs 1–2
- Årskurs 2–3
- Årskurs 1–3

8. Brukar du som lärare använda digitala verktyg i engelskundervisningen?

- Alltid
- Ofta
- Sällan
- Aldrig

9. Vilka av följande digitala verktyg brukar du använda dig av i engelskundervisningen?

- Dator
- Ipad
- Projektor
- Smartboard

10. Vilka digitala verktyg brukar eleverna få ta del av?

- Dator
- Ipad
- Projektor
- Smartboard

11. Om du eller dina elever arbetar med appar, vilka är dessa?

12. Hur frekvent möter eleverna digitala verktyg i engelskundervisningen?

- Varje lektion
- Varannan lektion
- Var tredje lektion
- Färre än var tredje lektion
- Aldrig

13. Vilka digitala verktyg använder du dig av mest av i din engelskundervisning?

- Dator
- Ipad
- Projektor
- Smartboard

14. Om du inte arbetar med digitala verktyg, varför?

- Inte intresserad av digitala verktyg
- Brist på kunskap om digitala verktyg
- Brist på digitala verktyg i skolan
- Vet ej

15. Känner du att dina kunskaper i digitala verktyg är tillräckliga?

- Tillräckliga
- Någorlunda tillräckliga
- Inte tillräckliga

16. Vill du få fortbildning i digitala verktyg? Varför?

- Ja, för att utveckla min pedagogik
- Ja, för att kunskapsutveckling alltid är användbart
- Ja, för att mina kunskaper är bristande
- Nej, för att min kunskap är bred inom digitala verktyg
- Nej, för att jag inte är intresserad av digitala verktyg
- Vet ej

**17. Anser du att användningen av digitala verktyg har påverkat elevernas inlärnin
positivt?**

- Ja, jag ser en tydlig koppling mellan digitala verktyg och elevernas engelska inlärnin.
- Nej, jag ser ingen stark koppling mellan digitala verktyg och elevernas engelska inlärnin.
- Jag är osäker på om elevernas engelska inlärnin påverkats av digitala verktyg.
- Jag har inte använt digitala verktyg under min engelskundervisning.

Bilaga 2: Missivbrev

2017-11-22

Informationsbrev

Till respondenter

Jag heter Esmeralda de Leeuw och studerar min åttonde och sista termin till grundskollärare vid Högskolan i Borås, Akademin för bibliotek, information, pedagogik och IT. Under denna termin ska vi studenter genomföra ett examensarbete. Jag har valt att fokusera på hur digitala verktyg används under engelskundervisning i årskurserna 1–3 och kommer att samla in data genom en enkätstudie. Det är viktigt att ni som deltar vet att jag i min undersökning utgår ifrån de forskningsetiska principerna. Det innebär följande:

- Alla uppgifter i undersökningen kommer att behandlas med största varsamhet, så att inga obehöriga kan ta del av dem.
- De uppgifter som framkommit i undersökningen används enbart för denna undersöknings syfte.
- Alla uppgifter kring deltagarna i undersökningen kommer att vara konfidentiella.
- Undersökningen är frivillig och det går när som helst att avbryta deltagandet.

Om ni har frågor och funderingar kring undersökningen kan ni nå mig på följande email adress:

S140989@student.hb.se

Med vänliga hälsningar
Esmeralda de Leeuw

HÖGSKOLAN I BORÅS

Besöksadress: Allégatan 1 · Postadress: 501 90 Borås · Tfn: 033-435 40 00 · E-post: registrator@hb.se · Webb: www.hb.se